

ПРОФЕСІЙНА НАПРАВЛЕНІСТЬ ЗАНЯТЬ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ НА НЕСПЕЦІАЛЬНИХ ФАКУЛЬТЕТАХ

УДК: 378.937+378.14+44(англ.)+15.019

Михайлова Л. О.

У статті розглянута професійна спрямованість майбутніх учителів, формування професійної спрямованості формуються на заняттях з педагогіки, психології та профілюючих дисциплін.

Професійна спрямованість забезпечує мовну підготовку в єдності з розвитком професійно-педагогічної спрямованості особистості майбутнього вчителя на заняттях дисциплін психолого-педагогічного циклу.

Ключові слова: професійна спрямованість, навички, процес навчання, особистість учителя.

ПРОФЕСИОНАЛЬНАЯ НАПРАВЛЕННОСТЬ ЗАНЯТИЙ ПО ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ НА НЕСПЕЦИАЛЬНЫХ ФАКУЛЬТЕТАХ

Михайлова Л. А.

В статье рассмотрена профессиональная направленность будущих учителей, формирование профессиональной направленности формируются на занятиях по педагогике, психологии и профилирующим дисциплинам.

Профессиональная направленность обеспечивает языковую подготовку в единстве с развитием профессионально-педагогической направленности личности будущего учителя на занятиях дисциплин психолого-педагогического цикла.

Ключевые слова: профессиональная направленность, навыки, процесс обучения, личность учителя.

PROFESSIONAL STUDENTS' DIRECTION AT THE CLASSES OF UNSPECIAl LANGUAGES AT THE FOREIGN DEPARTMENTS

Mykhailova L. A.

In the article the professional direction of future teachers are learned. The forming of professional direction is formed at the classes on pedagogies, psychology and special subjects. Professional direction surely promotes the solid command of the language as well as the development of professional pedagogical direction to be taken by a future teacher.

Keywords: professional direction, activity, skills, the process of teaching, personality.

Основним завданням навчання іноземної мови на неспеціальних факультетах є практичне оволодіння мовою з метою її використання в практичній діяльності, а також як засобу професійного самоосвіти. Не викликає сумніву необхідність практичного оволодіння іноземною мовою для кожного фахівця. Проте особливо актуальним це питання є для випускників педагогічних вузів, вихователів майбутнього покоління. Актуальність проблеми зумовлена багатьма факторами: підвищенням вимог до рівня і якості професійної підготовки вчителів, посиленням самоосвітньої діяль-

ності вчителів, розширенням політичних, економічних і культурних зв'язків між народами.

Професійна готовність майбутнього вчителя формується не тільки на заняттях з педагогіки, психології та профілюючих дисциплін, а й значною мірою на заняттях з усіх предметів. Якість підготовки спеціаліста залежить від того, як всі кафедри вирішують проблему професійної спрямованості навчального процесу. Професіограма вчителя кожної спеціальності повинна визначити роль і місце кожного предмета у формуванні особистості вчителя та полягає в професійно-спрямованому характері навчального предмета. Іноземна мова належить до тих предметів, які вивчаються, перш за все, для того, щоб краще знати свою спеціальність. Орієнтація на майбутню спеціальність як основну мету навчання мови повинна пронизувати весь курс навчання іноземній мові.

Питання ускладнюється у зв'язку з широтою і багатоплановістю спеціальності випускників педагогічних інститутів. Майбутній учитель повинен поєднувати глибоке і міцне знання педагогічного циклу наук із глибоким і міцним знанням навчального предмета і методики його викладання, він повинен бути вмілим вихователем як на уроці, так і поза навчальним процесом. Спеціальністю випускників є найчастіше два предмети, наприклад, фізика і математика, соціологія і психологія, українська та англійська мови. Отже, літературою за фахом випускників подібного профілю слід вважати літературу педагогічного характеру, а також літературу за двома спеціальностями студента та методику викладання даних предметів. При невеликій кількості годин, що відводиться на вивчення іноземної мови, важко розвинути навички читання і розуміння іноземної літератури такого неоднорідного характеру.

На наш погляд, випускник педагогічного інституту - це перш за все учитель, і як учитель він повинен бути в курсі досягнень педагогічної науки як у своїй країні, так і за кордоном. Це необхідно для вдосконалення навчального процесу, а також для розширення кругозору, ерудиції викладача. Вчителю необхідно також вміти читати і розуміти іноземну літературу по своєму предмету і, перш за все, методичну літературу. Ми поділяємо думку Н.В. Кузьміної, що головною ознакою педагогічної кваліфікації в даний час стало не стільки знання свого предмета, скільки вміння навчити, викликати інтерес до знань, сформувані певні риси особистості та характеру. У тих випадках, коли студент навчається одночасно двом спеціальностям, слід, мабуть, при вивченні літератури за фахом обмежитися літературою з основної спеціальності студента. Маючи навички самостійної роботи, студент при необхідності самостійно може навчитися читання літератури з другої спеціальності. Уміння читати газети та журнали дозволить вчителю отримувати від них необхідну інформацію педагогічного змісту, а також використовувати актуальні матеріали у виховній роботі. Таким чином, враховуючи специфіку педагогічного інституту, студентів правомірно навчати читання іноземної літератури педагогічного змісту, читання газет з метою отримання інформації педагогічного характеру та матеріалів для виховної роботи, а також читання літератури з основної спеціальності студентів, літератури, в основному, методичного характеру.

Розмовні теми мають відповідати реальним життєвим запитам. При спілкуванні з іноземцем педагог, скоріш за все, буде говорити про школу, проблеми виховання, про систему освіти в нашій країні і в країнах, які вивчаються, про

проблеми молоді; можлива розмова про поточні події, про соціально-економічні проблеми. Видається за доцільне більш широке висвітлення у них тем, що стосуються нашої країни.

Поряд зі змістом навчання важливу роль у професійно орієнтованому викладанні іноземної мови відіграє організація процесу навчання.

Успіх процесу навчання залежить, насамперед, від позитивного ставлення учнів до вивчення іноземної мови. На актуальність дослідження проблеми мотивації у зв'язку з пошуками шляхів підвищення ефективності процесу навчання вказують психологи та методисти. Мотивом до вивчення іноземної мови повинен стати справжній інтерес як до результату, так і процесу навчання. Однією з умов вироблення інтересу є чітке формулювання цілей навчання, усвідомлення учнями ближніх і дальніх завдань оволодіння іноземною мовою. Викладач повинен сам добре розуміти і розкрити перед студентами місце і роль даного предмета в системі професійної підготовки фахівця.

Важливим стимулом у підвищенні інтересу до іноземної мови є використання мови за її прямою функцією, тобто як засобу комунікації. З цієї мети вивчення літератури педагогічного характеру і читання газет необхідно розпочати вже на першому етапі навчання, спочатку в аудиторії, а потім і в якості позааудиторного читання. На другому і третьому етапах необхідно займатися в основному літературою за фахом поряд з розвитком навичок усного мовлення з програмних тем з розширеним вивченням тем педагогічного характеру. Робота над іноземними джерелами повинна знаходити практичне застосування: отриману інформацію студенти використовують при підготовці до семінарських занять, при написанні курсових робіт, а також у своїй науково-дослідній роботі. Творчу мовну діяльність допомагає забезпечити наближення навчання до реальних умов життя учнів. Засвоєння розмовних тем можна пов'язати з поточними подіями в інституті, групі. Слід виявити всі конкретні можливості застосування майбутнім фахівцем розмовних навичок з іноземної мови та на їх основі передбачити в процесі навчання серію різних життєвих ситуацій та рольових ігор. Головна роль в організації живого спілкування відводиться викладачеві. Велике значення у пошуків навчального процесу має активне використання аудіовізуальних засобів навчання.

Важливе місце в навчанні іноземної мови відводиться прищеплюванню учням навичок самостійної роботи, навчанню їх способам дій з засвоєним матеріалом. Увага викладача повинна бути звернена не тільки на результат, а й на процес діяльності. У методичній літературі багато цінних рекомендацій з управління різними видами читання текстів. Добрі результати дає використання спеціально розроблених посібників, які передбачають управління позааудиторною самостійною роботою студентів. Управління процесом навчання іноземній мові як на заняттях, так і поза аудиторією, забезпечить формування в учнів професійно значущих навичок і вмінь.

Безумовно, професійно орієнтоване навчання іноземної мови не мислиться без тісного контакту з профілюючими кафедрами: кафедрою педагогіки і психології, а також спеціальними кафедрами. Спільно з викладачами цих кафедр здійснюється відбір навчальної літератури за фахом, встановлюється послідовність її походження.

Навчально-дослідна робота включає в себе різні види діяльності: надбання навичок роботи зі словником, робота з довідковою літературою при поясненні реалій, термінів, історичних подій, підборі фактологічного матеріалу, робота з іншими видами джерел при зборі відомостей про життя і діяльність чудових людей, підбір статей з газет і журналів та обробка матеріалу з певної тематики в зв'язку зі знаменними датами, а також при підготовці до підсумкових конференцій з певних навчальних розділам, реферування та анотування статей при інформативному читанні іноземної літератури.

Необхідно забезпечити зв'язок навчально-дослідної роботи студентів з їх науково-дослідною роботою. Уміння працювати з іноземною літературою, з довідковою літературою, здійснювати підбір матеріалу і обробляти його, вміння реферувати і анотувати статті, робити порівняльний аналіз фактів і подій - всі ці вміння є необхідною умовою науково-дослідної роботи студентів. На старших курсах необхідно пов'язувати роботу з літературою за фахом з використанням її результатів МОНУ при написанні курсових і дипломних робіт. Керівництво курсовими та дипломними роботами може здійснюватися профільними кафедрами спільно з викладачами кафедри іноземної мови, це можливо і при керівництві роботами з педагогічної тематики. У інших випадках викладач іноземної мови є консультантом студентів при написанні їхніх наукових робіт. Оскільки така робота буде пов'язана з пізнавальним інтересом в галузі педагогічної професії або в області вузької спеціальності, вона буде сприяти формуванню у студентів позитивних мотивів до самоосвіти. Потреба в самоосвіті, в творчому зростанні, прагнення до педагогічної майстерності має бути невід'ємною якістю вчителя.

Навчальний предмет «Іноземна мова» може, крім того, внести свій внесок у формування особистості вчителя шляхом здійснення на заняттях виховних завдань: виховання у студентів почуттів патріотизму, інтернаціоналізму, ідейної переконаності, високих моральних і етичних якостей, а також таких рис характеру, як активність, наполегливість, допитливість, емоційність, працьовитість, дисциплінованість. Заняття з іноземної мови слід також використовувати для прищеплення студентам педагогічних навичок: уміння триматися перед аудиторією, керувати своїм голосом, вміння слухати того, хто відповідає, оцінювати відповіді, аргументувати свою оцінку, вміння працювати біля дошки і т. п. Заняття з іноземної мови підкріплюють і розвивають навички роботи з технічними засобами навчання. Студентів можна також залучати до роботи про виготовлення наочних посібників. Чітка організація викладачем навчального заняття в методичному плані служить для студентів наочним прикладом проведення навчальних занять.

Створення в вузі педагогічної атмосфери, професійно-педагогічної спрямованості всієї навчальної роботи, використання всіх можливостей навчального процесу для виховання та всебічного розвитку майбутнього вчителя є важливим фактором підготовки студентів до практичної роботи в школі.

Література

1. Кузьмина Н. В. Методы исследования педагогической деятельности / Н. В. Кузьмина. - Л.: ЛГУ, 1970. - С. 9;
2. Леонтьев А. Н. Деятельность. Сознание. Личность. / А.Н. Леонтьев. - М.: Политиздат, 1975. - С. 4-32;

З. Сорокин Н. А. Межпредметные связи в профессионально-педагогической подготовке учителя / Н.А. Сорокин // Сов. педагогика. – 1983. - №9. – С. 73-78.

ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ ПОДГОТОВКА ЮРИСТОВ В КОНТЕКСТЕ СОВРЕМЕННЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ТЕНДЕНЦИЙ

Карнова Ю.Н.

Статья посвящена проблеме гуманитаризации профессионального образования будущих юристов, расширения их общеобразовательных и профессиональных знаний посредством интеграции гуманитарных дисциплин в процессе преподавания иностранного языка с использованием ценностно-ориентированных интегративных педагогических технологий.

Ключевые слова: гуманитаризация, профессиональное образование, преподавание иностранного языка, ценностно-ориентированные педагогические интегративные технологии.

The article is devoted to the problem of professional education humanitarization, general and professional knowledge enlargement due to the integration of humanities through the process of foreign languages teaching using value-oriented integrative pedagogical technologies.

Key-words: humanitarization, professional education, foreign language teaching, value-oriented integrative pedagogical technologies.

Современное общество, в котором знания становятся капиталом и главным ресурсом экономики, начинает предъявлять новые и более жесткие требования к профессиональной школе. Общество, в котором начинают преобладать интеллектуальные работники, предъявляет новые требования к социальной деятельности и социальной ответственности. Но уже сегодня следует заново осмысливать, что такое «образованный человек».

Сегодня вместо понятия «профессионализм» все чаще используется понятие «образованность» и «компетентность». Общество сегодня все в большей мере испытывает нужду в образованных людях. Безусловно, в любом деле важен профессионализм. Но, между тем, само это слово привычно ассоциируется со словом «узкий». Такова природа профессионализма – чем он выше, тем он уже. Высокообразованный человек – это не только «безукоризненный специалист в своей области, но и человек, уверенно ориентирующийся в других сферах науки и культуры, знающий отечественную и мировую историю и культуру, литературу, философию, владеющий несколькими иностранными языками» [1]. Высокообразованные люди нужны любому коллективу профессионалов, который хочет добиться конкурентноспособных результатов на мировом рынке. Отставание России от других стран связано в том числе и с тем, что подлинно образованных людей не хватает. И эта нехватка ощущается все острее.

«Компетентность же подразумевает помимо технологической подготовки целый ряд других компонентов, имеющих в основном профессиональный и